

SLAVONEC.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam veljā: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam veljā: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljā 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnine prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznaila (inserati) se sprejemajo in veljā trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 171.

V Ljubljani, v petek 30. julija 1886.

Letnik XIV.

Narod propada.

(Dalje in konec.)

Drugo je, da bi slavna vlada delala na to, da se en del Zagorcev preseli v Slavonijo. Zagorje je najbolj obljuden del naše dežele, prenapolnjeno je z ljudmi. Od l. 1841 se je prebivalstvo pomnožilo vsaj za 70%, s časom se bode še više pomnožilo. Narod po Zagorju zaradi pomanjkanja posestva ne more več živeti, marveč samo životari, toliko da ne pogine od glada. Kar je boljše in rodovitnejše zemlje tam, je gosposka lastnina, a kar je slabejša in po gorah, to je Zagorca-siromaka. Na tisoče slučajev je, ko nimata mož in žena s peterimi otroci niti enega orala zemlje. Kako je žalostno njegovo stanje, vidi se iz tega, da dela na dan ob svoji hrani za 25, največ za 30 krajcarjev. A to zaradi tega, ker je ljudi vse polno, a tovaru pa malo. V Slavoniji pa dobiš težko delavca za 1 gld. brez hrane, ker delavnih moči manjka, dasiravno je mnogo Ličanov, ki delajo za dnino; ako bi teh ne bilo, bi na mnogih krajih ne mogli obdelovati zemljišč. More se reči, da v Slavoniji dela leto in dan 20—30 tisoč delavcev, nekaj Ličanov, nekaj Primorcev.

Ne rekel bi dvakrat, da vstaja l. 1883 ima svoj vzrok v preobljudenosti. Zagorec je sam s seboj nezadovoljen, siromak je pri vsem svojem naporu, nima o čem živeti! Nekdaj, ko jih je bilo manj, je bilo še mogoče živeti, a sedaj, ko jih je polovico več, kar ne morejo živeti na tem prostoru. Beseda, katero je izgovoril Zagorec pri vstaji l. 1883, da je bolje umreti, kakor umirati, stvar do dobrega označuje. Tisti, ki mislijo, da je bila v Zagorju vstaja zaradi prevelikega davka, so na krivem potu. Ko bi imel veliko davka, bi značilo to, da ima veliko posestva. Ako pa tega nima, razume se samo po sebi, da davka plačati ne more. Redko kedaj se zgodi, da bi v Zagorju prodali kako posestvo zaradi davka, a v Slavoniji se to zgodi tisočkrat. Jaz sam (pisatelj tega) znam za občino, kjer je 200 hiš zapisanih, da imajo biti prodane po javni dražbi, a v davkarskem okraju Novogradiškem je 800 posestnikov, ki imajo 10.000 oralov zemlje, ki imajo prodani biti zaradi davka na dražbi.

Davek je Slavoncu neznosen in velik; ima sicer mnogo zemljišč, a ker jih ne more obdelovati zaradi pomanjkanja delavnih moči, je naravna stvar, da ne more davka odrajtovati. Iz tega se vidi, kako žalostni odnosi so tam v Slavoniji. Zagorec in Primorec ima mnogobrojno družino pa premalo posestva, Slavonec pa propada, ker ima premajhno družino pa preveliko posest — obema se slabo godi.

Vlada bi vsikdar morala delati na to, da se polovica Zagorcev in Primorcev preseli v slavonske kraje. V Zagorju, dasiravno je mnogo veleposestnikov, pride na štirinajški kilometer 118 prebivalcev, po celi Slavoniji pa ne več, kakor 26 do 32 prebivalcev.

Sto in osemnajst prebivalcev na 1 kvadrat kilometer in še mnogo veleposestva, bi zamoglo živeti v najplodovitem kraju, kako je pa moč živeti v brdovitem Zagorju? Znano je, da Nemci tožijo o neobljudenosti, ako jih pride na eden kvadrat kilometer 85 duš. So tudi kraji, v katerih jih pride na eden kvadrat kilometer 150 duš, a tam so velike tovarne, v katerih je po 1000 in več delavcev. Kolikor nam je znano, je po vsem našem preobljudenem Zagorju le ena sama tovarna. A kljub veliki industriji tožijo Nemci, da jih je preveč in se radi tega selijo drugam. Zadnje dve ali tri leta se jih je izselilo blizu en milijon, teh se je nekaj naselilo v dežele Št. Štefanske krone. Iz Ogerskega se selijo, predavši vse svoje posestvo, v Slavonijo. V tem se oni držé, kar jim je svetoval odličen Nemeč, profesor narodnega gospodarstva, W. Roscher, v svojem delu: „Kolonien, Kolonialpolitik und Auswanderung“. On živo priporoča svojim rojakom, da naj se selijo na Poljsko, Ogersko, Hrvatsko, Rumunsko, a posebno v evropsko Turčijo, kar tudi izvršujejo.

Zato bi nam morala biti prva skrb, da se v zapuščene in neobljudene kraje naš narod, posebno pa Zagorci in Primorci vseljujejo. Ako se ne bodo ti naselili, prišli bodo tuji, katerih je že sedaj skoraj 20% vsega prebivalstva, in tako bodo tuji napolnili prazne prostore. A kam z Zagorci, ki se morajo izseliti naj že bode kamor drago. Ali ne mara v Ameriko? Čemu bi se narod potikal po Ameriki in kjerkoli drugod, oddaljen od svojega doma in družine, kjer mu more lastna domovina, ako le hoče,

lahko podati vsakdanje življenje. Ne bi bilo od nas modro in domoljubno, ko bi z nemarnim očesom gledali, kako se nam širi tujec po najlepših in najrodovitnejših krajih domovine, a naš narod pa pustimo še dalje v veliki množini v tistih krajih, kjer nikako v tolikem številu živeti ne more. Prašanje v preseljenju Zagorcev in Primorcev moralo bi se dejati čem preje tem bolje na dnevni red, ker se temu ne bode mogla ogniti, a okoliščine bodo še stokrat slabše. Bodemo li še čakali in premišljevali, da nam Zagorec propade v narodno-gospodarskem, a Slavonec v narodno-političnem pogledu; huje nesreče od te si skoraj ne moremo misliti. Tako govori izveden mož.

Končaje to razpravo, priporoča pisatelj, župnik in zem. kulturni svetovalec Mate Ilijasevič, v prirčnih besedah deželni vladi, da naj vzame v pretres vprašanje o preseljenju dela hrvaškega naroda v Slavonijo, dokler je ne preplavi tuje prebivalstvo, osobito pa vprašanje o hiranju in pešanju hrvaškega naroda, ter pravi: „Ako se kje prikaže živinska kuga, stori se vse mogoče, da se zlo odvrne, zakaj bi pa tukaj odlašali pomoči, ko se širi pošast, ki razjeda, kakor filoksera narodno življenje.“ Stvar je vsekako važna, da bi hrvaški rodoljubi pred vsem morali ozirati se na taka vprašanja; kaj namreč hasne, staviti narodni dom (v širjem pomenu), ako se mu podlaga spodkopuje; močnejši sosed bi danes ali jutro vtegnil reči: Pa kaj hočete vi, ko vas je dan na dan, leto na leto manj? Etnografi tudi trdijo, da iz enakih vzrokov, kakor v Slavoniji, propada tudi madjarski narod, ki prebiva po najrodovitnejših krajih Ogerske, da v glavnem mestu Ogerske so silno žalostne razmere, kar se tiče pravnega življenja. Narod pri korenini (po družinah) nezdrav, nima prihodnosti.

Take žalostne razmere so tudi po nekodi na Francoskem, ker se ljudstvo ne množi. Poglejmo pa nasprot Rusa, ki se seli v Azijo. Navadno ima zakonski par po 10—15 otrok. Sv. pismo nam to prav lepo pové, rekoč: „Rod pravičnih bo blagoslovljen.“ — Krščanske narode proti jugu ostrupil je mohamedan; turška gnjiloba pa se je širila in osmrnila je celo Evropo.

LISTEK.

Angleške naselbine in katoliki.

Kulturni boj na Pruskem je sicer prenehal, a katoliki obračajo svoje oči tudi na nemške naselbine na zahodnem bregu Afrike, na Kamerun in na vzhodnem v Zanzibar, in si bodo prizadevali, da se tudi tam odpre pot misijonarjem. Ako se jim je domá nekaj povrnilo, vendar zaradi tega ne pozabijo svojih bratov, bodisi na Poljskem, bodisi v Kamerunu.

Poleg tega so tudi sv. oče v svojem pismu do škofov povdarjali, naj se izredé mlade moči za naselbine, ktere sedaj snujejo vse velevlasti, v največjih časih pa še posebno nemška država. V tem se vidi, da sv. oče potrjuje prizadevanje katolikov, ki želé duhovnih redov v nemške naselbine, ker sv. oče dobro vedó, da še le v desetih letih bode komaj odpravljeno pomanjkanje duhovnov. Menda je sedaj tudi pravi čas, da bi se katoliški cerkvi

kaj privolilo, ko so sv. oče zadevo zaradi naselbin tako modro rešili.

Tudi Angleška je imela kulturni boj za časa Elizabete, Cromvela in Oranijevca. Tačas je bil angleški narod rešen jarma papeževga trinoštva, uporna Irska naseljena, gospodarstvo angleško nad morjem pa vtemeljeno. V tistih časih je Angleška imela tudi postavbo za redove, ki je bila izdana zoper „jezuite“, a raztegnjena zoper vse sorodne redove in jezuitske mašnike.

Ko se je zvedlo l. 1581, da sta dva jezuita prišla na Angleško, predlagali so v parlamentu postavbo, da naj se bojuje z večjo strogostjo zoper namere papeževe. Papež je poslal dva jezuita v deželo, tako so predlog vtemeljevali, da bi osnovala krivo vero in pod nje imenom vstajo. Postave so bile sprejete; za izdajalce domovine so proglasili jezuite in vse jezuitske mašnike in vse tiste, ki jim pomagajo in jih pod streho vzemó. Zoper prestopovalce izdane so bile tako stroge postave, da bi bila katoliška vera v malo letih do dobrega vničena, ko bi jih bili izvrševali ali mogli izvrševati. (Lingard,

History of England VI. Ed. VI. vol. p. 165.) — V Indiji sicer ljudje za družega niso na svetu, nego da jih Angleži žulijo in gulijo, a tudi tam so veljale postave, dane zoper katolike. Marshal piše o tem po poročilih angleških protestantov: Protestantovska cerkev sicer v Indiji malo napreduje. Včasih se kdo spreobrne, pa v naopačnem smislu. Nekteri Angleži so postali katoliki, med temi sin Sira Henega Finch-a in nekteri mohamedanci. Vlado je pa to tako razjarilo, da je sklenila zoper nje rabiti kazenski zakon kraljice Elizabete. Ko je toraj zvedela, da je John de Gloria, portugijski svečenik, krstil Matthev-a, sina umrlega lajtenanta Thorpe, tožili so ga veleizdajstva, ker je človeka papežu pridobil.

Angležem pa niso bili tačas državni sovražniki le samo katoliki, marveč tudi puritani; Anglija jim ni mogla biti dalje zavetišče. Po drugih deželah v Evropi niso bile take razmere, da bi bile ljudi mikale k izseljevanju. A v deželah na novo odkritih onstran oceana so varno zavetišče in up vesele prihodnosti. Angleški kralj jim je podaril deželo ob

Politični pregled.

V Ljubljani, 30. julija.

Notranje dežele.

Za *Radetzkyjev spomenik* jeli so tudi nabirati med madjarskimi honved-častniki. V enem teh pozivov povdarja se misel, da je sedanja vojna moč posedla dedščino prejšnje, s tem je pa tudi prevzela častno dolžnost, da po zasluženji slavi in potomcem ohranuje vse tiste velike moč države, ki so s svojo hrabrostjo in s svojim junaštvom pripomogli domovini k slavi, ter so si ob enem za ogersko državo nevenljivih lavorik pridobili. Prav tukaj ima pa Radetzky prvo besedo, in zato se je pač nadjati, da se bo gibanje sedaj v tem smislu med pravimi Madjari pričeto, toliko razvilo in razširilo, da bode najlepši sad rodilo. Da bode pa vspeh tem lepši, prirejajo naj se veselice in javne zabave, katerih čisti dohodek naj se nakloni zakladu tega spomenika. Prav posebno veselo znamenje domoljubja bode pa še, če se bodo tudi honved-častniki aktivni in neaktivni vdeleževali takih veselice in v pravi vzajemnosti z meščani in častniki stalne armade iz novega pripomogli k dobremu sporazumevanju med armado in meščanstvom. Prav grdo je pa, kar v tem oziru piše ciganski list „Budapesti Hirlap“, češ, da naj Radetzky-ju le napravi spomenik, kdor hoče, saj je bil mož vrl poštenjak, na katerem tudi Madjari ne morejo slabe dlake najti. Spominka mu pa Madjari ne bodo postavljali, pravi ciganski list, ker uboga madjarska dežela za Dunajske spomenike nima denarja. Sram naj jih bo ciganskih pisarjev „Budapesti Hirlapa“, naj si le patent vzamejo na to svoje novo domoljubje.

„Debreczen“, list skrajne leveice na *Ogerskem*, piše: „Nismo dali povoda, da se na Dunaji tako z nami postopa, in kedar pride do razpora, pred Bogom mi ne bomo odgovorni za prelito kri. Zvenje, kedar srp in koso vihti, misli na tisti čas, da bode zopet koso zavrnil. Mi smo že s kosami oboroženimi možmi dobro oboroženo cesarsko vojno vjeli. Enoglasne volje naroda tudi na Dunaji ne morejo prezirati. („No, počakajte malo, da minejo pasji dnevi, potem bode že bolje!“)

Vnanje države.

Ako so vesti, kakor jih „Grazdanin“ prinaša, resnične, je ravno kar v Varšavi na rusko-poljskem vse polno *pruskih ogleduhov*, kateri se pod raznimi krinkami v deželo vrivajo. Večinoma pridejo kot delavci tjekaj, če tudi so vsemu drugemu bolj podobni kakor delavcu. Večkrat taki tiči prav pridno rabijo svoj dnevnik, v katerega prav vestno zapisujejo svoje opazke, ki jih potem na Nemško pošiljajo. Na ta način so menda že vso Varšavo in okolico popisali. Rusija se je svoje dni nad Poljaki hudo pregrešila, in se ji sedaj tista pregreha več ali manj že vtepa. Bojč se, če prav po nepotrebnem, da bi ji Poljaki čez glavo ne prirastli, jela je med nje naseljevati Pruse, posebno ob zapadnih deželah. Komaj pa je Rusija tem ljudem prst pokazala, so jo tudi že za celo roko zgrabili. Jeli so cepati v deželo drug za drugim in vedno več jih je bilo. Dandanes jih je pa že toliko, da Rusi malo pomisljujejo, kaj to pomeni. Posebno ob Visli jih vse mrgoli. Da se Nemec nikjer ne zvrže po narodu, med katerim živi, vemo že iz lastnega prepričanja in skušnje, in to tudi Rusi sedaj skušajo. Kakor so poprej mislili Poljake z Nemci pokoriti, tako bodo morali jih sedaj z Rusi izganjati, če se bodo hoteli germanizacije rešiti. Začeli so s tem receptom že v svojih iztočnih pokrajinah, od koder se že čuje jok in škripanje z zobmi po nemških krogih, če tudi ni še taka sila, kakor pa je vpitje. — Nam pride pa v trenutku še nekaj družega na misel. Kaj pa, ko bi Prusija res na vojsko z Rusijo mislila? V tem slučaju bi imeli nemški naseljenci ves drugi pomen in namen, kakor pa jim ga Rusi pripisujejo. Mar li je že kdo pri nas

v Avstriji pozabil, kako se je godilo in koliko Prusov naseljevalo v Avstriji nekaj časa pred l. 1866? Če so drugi pozabili, Moravci in Čehi gotovo niso in menda višji vladni krogi tudi ne. Et meminisse sat! Da, na minule dogodke se spominjati, ne škoduje; mnogokrat so to naznanovaleci prihodnjih.

Med *Bolgarijo* in *Turčijo* se nekaj plete, kar nobenemu neče prav od srca, ne Bolgaru in ne Turku. V smislu turško-bolgarske pogodbe bi imeli obe državi imenovati svoje moče ali komisarje, kateri naj bi pregledali iztočno-rumelijski organični statut in kar bi Turčiji ne vgažalo — popravili. Pregled naj bi se vršil v Filipopolju. Turčija je v ta namen že izbrala dva svojih dostojanstvenikov, katerih si pa v Filipopolju ne upa poslati, ker se boji, da bi jih Bolgari ondi spodobno ne sprejeli. Bolgarski knez pa ni še nobenega določil, ker se mož vendar-le kolikor toliko Rusov boji, da bi ga vzeli v roko. Obljubili so mu namreč že zdavnej, da kakor se bo le količjak še ganil proti Rusiji in Turkom na ljubo, mu bodo pokazali, kdo je gospodar v deželi. Prav zaradi tega bila je nedavno tudi bolgarska deputacija pri ruskem generalkonzulu. Koliko je pa opravila, ni še znano. Resnično pa je, da se bodo Rusi prve priložnosti poslužili, da bodo Bolgare za lase zgrabili. Ta bi jim bila kakor nalašč.

Nemec dela povsod sitnosti, ali pa če hočete raje, ima po celem svetu srečo! Še celó iz *Carigrada* čujejo se pritožbe, da ondi Nemci druge narodnosti spodrivajo. Najhuje kričé v tem oziru Lahij in se pritožujejo, da jih Nemci iz dosedanjih stališč odpravljajo. Laški minister-rezident, baron Galvagna, si sicer mnogo prizadeva, da bi Lahom stališče ohranil; vsak teden obiskuje velikega vezirja in mu svoje podanike priporoča, toda mož govori gluhim ušesom. Saj vemo, kako da je v Turčiji. Obljubi se vse, ne stori pa ničesar! V turški armadi služi tudi več nemških častnikov, katerih Lahij tudi ne morejo živih videti. Sovraštvo do teh odličenjakov se je pa v najnovejšem času med Lahij še podvojilo, odkar jih je sultan ob poslednjih barmskih praznikih javno pohvalil, kako točno da mu opravljajo službo. V dokaz svoje zadovoljnosti jim je plačó na mesec kar po 50 lir v zlatu povišal in pa novo pogodbo zopet na štiri leta z njimi sklenil. Nemški častniki so jo podpisali le z opazko, da, če bi se v tem času kaka nemško-ruska vojska napravila, vsi od kraja izstopijo in domú hité, proti Rusu boriti se. Lahko si nam je misliti, da so ti junaki na svojem sovraštvu do slovanstva še mnogo pribrali, odkar so v službi zakletega sovražnika našega.

Na *Francoskem* hočejo nekteri v sedanjem vojnem ministru Boulangerju nekakega Napoleona I. najti. Boulanger in Napoleon I.! Kdo se ne bo smejal? Boulanger se sam nekako tako dvomljivo obnaša, so pa tudi ljudje na Francoskem, ki to verujejo, kakor na svojo smrt. Saj je celó vrednik „Figarov“ šel Clemenceau-a in Rocheforta izpraševati, če je li res, da misli Boulanger Napoleon I. posnemati in da ga vlada pri tem podpira! Clemenceau je rekel, da je taka misel neumna kot noč. Boulanger je sicer dober vojak, toda manjka mu vsega tistega, kar je Napoleon imel in se veleum imenuje. „Mi Boulangerju popolnoma zaupamo, pristavil je še Rochefort in ga bomo podpirali, dokler se bo sedanje poti držal. Z Napoleonom primerjati ga, je pa silno abotno in vrló malo zdravega razuma kaže.“ Boulanger si bo pač dvakrat in trikrat premislil, preden bo mislil v Napoleonove stopinje stopiti.

Iz *Amsterdam*a došlo je nekaj, če tudi prav malo novic o uličnih rabukah, ki so jih ondi socialisti provzročili. Odkritosrečno rečeno, so taisti splošno revolucijo nameravali; če bi se jim bila posrečila, zažgali bi polagoma vsa mesta, kajti socialističnega smodnika je po celi Evropi silno veliko natresenega in to pred vsakim pragom nekaj. Da se nizozemskim socialistom to ni posrečilo, gré v prvi vrsti hvala amsterdamskemu redarstvu, ki se je v

tem slučaju v pravem pomenu žrtvovalo svojemu poklicu. Na svete Ane dan ob 5. popoldne jele so se zbirati prve tolpe na Rembrantovem trgu, med katerimi je bilo največ delavcev in pomorščakov. Ni dolgo trajalo in rabuka se je pričela s tem, da so se na več krajih kar h krati za prazen nič jeli z redarji prepirati. In tudi to ni bilo družega, nego zgolj pesek v oči, s katerim so redarsko pozornost mislili od pravega namena odvrti; kajti prav ob tisti uri valila se je poglavitna tolpa socialistov iz vseh cest in ulic proti Kalverstraatu. Kalverstraat je ena najživahnnejih cest Amsterdamskih. Ondi so si takoj napravili barikade (pregraje) iz razne stavbarske tvarine ki je ondi ležala. Barikade so postavili po vseh tistih ulicah, ktere so bile v zvezi z borznim trgov. Takoj na to prišli so socialisti redarje, ktere so vedno bolj nazaj odpravili. Vsled tega polastil se je občinstva nepopisljiv strah! Župan vidoč, da se tukaj z lepo nič ne bo opravilo poslal je takoj k vojaškemu guvernerju po pomoč, ktera mu je tudi kmalo došla v treh kompanijah pešev in enega škadrone konjnikov. Vsi so imeli nabite puške. Vojaški zapovednik je takoj na to zahteval, naj se odmah odpravijo barikade, na kar mu je nakopičena drutal s kamenjem in strelanjem odgovorila. Več vojakov bilo je h krati ranjenih. V takih okoliščinah pač vojakom tudi ni družega kazalo, kakor streljati začeti ter silo s silo zatreti. Na mah se je 15 socialistov jelo v krvi valjati. Boj, ki se je na to vnel, trajal je celo noč po ulicah. Vojakom se je le s težavo posrečilo barikade odpraviti, pa menda še ne vseh.

Izvirni dopisi.

Iz *Boh. Bistrice*, 27. julija. Prelepa Gorenjska, z njenimi naravnimi krasotami, povabi vsako leto obilo ptujcev na razvedrilo. Tudi pisalca teh vrstic je izvabila iz mestnega zidovja. Kakor vsako leto, tako se podam tudi letos na deželo, da se pljuča vsaj nekoliko oprosté zaduhlega mestnega ozračja. Ko pospravim in povežem potrebno v potno torbo, odrinem jo na kolodvor, kjer si za male novce kupim pravico, peljati se do Lesec, od tam pa jo péš lahko mahnem do Bohinske Bistrice, kajti tu sem se namenil bivati kaci 14 dni. Prvi sprehod v Bohinjski Bistrici me pripelje v cerkev, kjer se zahvalim sv. Miklavžu za srečno vožnjo, sicer ne pomorsko, pač pa nič manj nevarno po železnici. Krasna cerkev, zares prava hiša božja je to. Res, Bohince je stala mnogo denarja in truda, zato pa smejo tudi ponosni biti na njo. Vsa cerkev je kaj zalo izdelana, ravno taka pa je tudi njena notranja oprava. Omenim naj le kip sv. Miklavža v velikem altarji in pa dva kaj krasno iz belega cementmarmorja narejena Kerubina, ki pred tabernakelnom klečita. Vse te podobe, kakor tudi angelja, ki stoji na grobu sestre g. župnika, je izvršil domač umetnik g. Jožef Grošelj. Po vsej pravici se smé imenovati umetnik, ker podobe njegove so že tako izdelane, da bi jim, tako mislim, tudi noben strokovnjak ne mogel kacega posebnega nedostatka očitati, bodisi v tehničnem, ali v kakem-koli oziru. Spominjam se tudi, da sem v Celovcu videl ravno od tega umetnika angelja naravne velikosti in to na grobu g. Pobašnika. Reči moram, da je tudi ta kaj izvrstno izdelan. Sploh po delih soditi, mora omenjeni gospod kaj marljiv delavec v svoji stroki biti. No, pa saj ni še dolgo tega, kar ga je nekdo v „Slovenec“ hvalil zaradi izborno-krasno izdelanega razpela, ktero je bilo v Ljubljani na ogled razpostavljeno. Ne morem se zdržati, da bi pri tej priliki ne grajal onih, ki imajo navado vsako reč le na ptujem naročevati, domačine pa prezirati. Res, ptuji izdelki so mnogokrat pač dragi, a lepši niso, če ne celó slabši. Pustimo vendar enkrat to razvado, ter ne dajajmo ptujcem kruha, katerega domačim pritrgujemo, da nas potem v hvaležnost pitajo z barbari in enakimi priimki. Ali mar nimamo domačih moči na razpolaganje, bodisi v slikarstvu, kiparstvu, ali tudi v družih umetnijskih strokah? Geslo nam bodi povsod in v vsem: „Svoji k svojim.“ — c.

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

VII. Gosp. zbor. svetnik Fr. Ks. Souvan poroča o ulogi glavnega odbora c. kr. kmetijske družbe na Štajarskem, naj bi kranjska trgovinska zbornica podpirala njegovo prošnjo, ktero je predložil obema zbornicama državnega zbora in ministerstvu za poljedelstvo in trgovino.

zalivu Massachusetts in 350 ljudi je odjadrlo preko morja. Tje so se hotli podati tudi drugi odlični možje, ko je Land znal povelje dobiti pri tajnem svetovalstvu, da se ima zaprečiti to preseljevanje. Glavarji puritanov tačas pač niso mislili na vstajo, marveč hoteli so le trinoštvu vbežati. Razglas 1. maja 1638 pravi, kralj je zvedel, da se hoče več ljudi podati v Novo Anglijo, da bi se odtegnili cerkveni veljavi, zato se zapoveduje, da se nihče ne sme izseliti, razen ako prinese spričalo od anglikanskega duhovna. Land pritožil se je „nad ljudmi, ki hité v Ameriko, ko bi jih potrebovali na Irskem“. Zakaj so pa šli radi v Ameriko? Puščava jim je bolje vgažala, kakor trinoštvo na Angleškem.

Taka je bila angleška kolonijalna politika ob časih kulturnega boja, kar se tiče nje verske strani. Mislili so, da je do notranjih državnih sovražnikov in do kolonistov vse privoljeno, dokler se ni angleška državna vlemoč spametovala o priliki, ko je hotla obdaci ameriške kolonije. Mar li Angleška ni imela pravice vladati po naselbinah po sklepih angleškega parlamenta? Na to odgovori Macaulay,

angleški zgodovinar, (Essays, London 1874, pg. 807), da so največ angleški državniki tiste dōbe mislili, da britiška vstava ni stavila mej postavodajalni oblasti kralja, lordov in poslancev nad vso britiško državo. Parlament, rekli so, je postavno ravno tako pooblaščen, Ameriki naložiti davkov kakor učiniti kaj neumnega in hudobnega, n. pr. konfiskovati premoženje vseh trgovcev v Lombard-Streetu, ali obdolžiti državi podložne izdajstva, niti poslušati prič in zagovornikov. Konfiskacija najbolj goropadna ali obsodba ima isto veljavo, kakor postava o strpnosti in „Habeas Corpus Akte“. Ali postavodajalce mora pravna dolžnost siliti, da se zdrže sistematične konfiskacije, uprav iz tega vzroka bi se bili imeli zdržati obdačanja ameriških naselbin. To so bila, pravi Macaulay, prava načela, ktere je Burke več let trdil v govorih, in nekaj teh bode še živelo, dokler bode angleški jezik na svetu.

(Konec prih.)

V tej prošnji se povdarja, da je najvažnejši korak za resnično varstvo avstrijskega kmetijstva, oziroma živinoreje ta, da se je meja ruski in rumunski živini zaprla. Trgovina z živino je oživela in počasi se je začelo povzdigovati kmetijstvo in z njim v zvezi stoječa obrtnija.

A to ni dolgo trajalo, živini je cena zopet padla. Vzrok temu je bil, da se je loja mnogo v Avstrijo uvaževalo. Cena avstrijskemu loju je padla in s tem tudi cena živini, cena mesu je poskočila, ker je mesar moral drugod iskati denar, katerega je pri loju izgubil.

Akoravno je živina dober kup, je vendar cena mesu visoka in nepremožnemu prebivalstvu je težko kupiti si mesa. Dobiček pa ima inozemski uvoz. Pričakovalo se je, da se bode vlada na to ozirala in vse storila, da se odvrne škoda. A to se do zdaj ni zgodilo, in časopisi so celó pisali, da se namerava uvoznina na loj odpraviti. Ko bi se uvoznina na loj odpravila, bi se s tem le delalo na korist inozemskemu kmetijstvu, domačemu pa na kvar. Z ozirom na navedene razloge prosi, da bi se uvoznina na loj in živalske masti na 12 gold. povečala.

Odsek z ozirom na to, da je prošnja štajarske kmetijske družbe utemeljena in so jednake razmere tudi na Kranjskem, predlaga:

Slavna zbornica naj jo pri državnem zboru in vis. c. kr. trgovinskem ministerstvu podpira.

Predlog se sprejme.

VIII. Gosp. zbor. svetnik M. Pakič poroča o prošnji mestne občine Črnomelj za dva nova semnja z živino in blagom. Jednaki prošnji predložili sta se zbornici že l. 1870 in 1877 in sta ostali brez priporočila, ker je v Črnomeljskem okraji dosti semnjev in ima mestna občina Črnomelj sama že 7 semnjev. Ker se zdaj razmere niso spremenile, se ni pokazala nikaka potreba za več semnjev. Ker opravičene občine ugovarjajo tej dovolitvi in tudi c. kr. okrajno glavarstvo prošnje ne priporoča, toraj ni nikakega gospodarskega povoda za pomnožitev semnjev.

Odsek toraj predlaga: Zbornica naj nasvetuje, da se prošnji ne ugodí.

Predlog se sprejme.

IX. G. zbor. svetnik Pakič poroča o prošnji občine Srednja Vas za dovoljenje dveh sejmov z živino in blagom v vasi Kovlerji. Ker ima občina Srednja Vas že dva sejma z živino in blagom, ker je v bližnjem mestu Kočevje na leto 9 sejmov z živino in blagom, v neprostranem sodnem okraji Kočevskem pa 7 živinskih in 31 sejmov z živino in blagom, ni iz gospodarstvenih ozirov nobene potrebe, naj bi se število sejmov pomnožilo. Z ozirom na to in ker so se opravičene občine tudi izrekle proti pomnožitvi sejmov, predlaga odsek: Slavna zbornica naj se izreče proti prošnji.

Predlog se sprejme.

X. G. zbor. svetnik J. Žitnik poroča o prošnjah dveh obrtnikov, naj bi smela obrt brez postavnih svedočb nastopiti in samosvojno izvrševati, ker sta oba obrtnika dokazala, da sta že dalj časa samosvojno izvrševala dotični obrt in bi ga zopet rada zvrševala in njejini prošnji podpirata tudi okr. glavarstvu; odsek z ozirom na trg. ministerstva ukaz z dne 14. januarja 1884, št. 4698, ex 1883 predlaga:

Slavna zbornica naj izvoli predležeči prošnji pri vis. c. kr. deželni vladí priporočati.

Predlog se sprejme.

XI. G. zbor. predsednik poroča o dopisu orientalskega muzeja na Dunaji z dne 13. febr. 1886. Dopis slóve: Vprašanje o prestrojbí orientalskega muzeja v splošen trgovinsk muzej je že dalj časa vodstvo zavoda temeljito pretresovalo. Potrjen v tem prizadevanji bil je ravnateljski svet po splošnem propadanji trgovine, ktero sili vse kulturne narode, misliti na to, kako bi se dala trgovini in prometu nova krepka pobuda. Iz tega vzroka je ravnateljski svet sklenil, s tem predmetom pobliže se baviti ter je ravnatelju naročil, naj predloži nasvete, kako bi se mogel izvesti označen načrt.

Ti nasveti so se izrazili v programu, katerega je ravnateljski svet sprejel in ga Nj. ces. visokost prevzvišeni gospod nadvojvoda Karol Ludovik, muzejev pokrovitelj, odobrila.

Z ozirom na visok pomen nameravanega čina za domačo obrtnijo in našo trgovino, izvolil je v ta namen prevzvišeni pokrovitelj sklicati enketo, ktero je slovesno otvoril Nj. cesarska visokost sam.

Naloga te enkete ima biti, da ravnateljskemu svetu muzeja naznanja vse one želje, katere se prikazujejo v najbolj udeleženi krogih gledé oživo-

tvorenja trgovinskega muzeja. Podlaga tem posvetovanjem bode omenjeni program in se bodo tudi primerno uvaževala ona mnenja z ozirom na organizacijo bodočega zavoda in sredstva v prospeh trgovine z inozemstvom, ktera nameravajo razširjenje in zboljšanje tega programa.

Usojamo se slavno predsedstvo trgovinske in obrtne zbornice v Ljubljani povabiti, da pošlje delegiranca k tej enketi, ktera se slovesno otvori dne 25. februarja ob 11. uri dopoldne v sednici dolenje-avstrijske trgovinske in obrtne zbornice, I. Wipplingerstrasse št. 34.

Gospod zbornični predsednik izjavi konečno, da se g. zbor. svetnik Ivan Baumgartner kot poslanec zbornice udeleži te enkete. Predsednik je to že naznanil orientalskemu muzeju.

Zbornica vzela je to vest z živahnim odobravanjem v znanje.

XII. G. zbornični predsednik, Josip Kušar, nadalje naznanja, da je g. zbornični svetnik, Karol Luckmann, kot odposlanec trgovinske zbornice odpotoval k enketi, ktera se je pričela dne 23. febr. 1886 ob 10. uri dopoldne na Dunaji. Tej enketi je namen, posvetovati se o državnoželezniškega sveta sklepu, katerega je sklenil v seji dne 26. okt. 1885 in kateri slóve:

„Visoka vlada se naprosi, da dela na to, da se pri lokalnem in avstro-ogerskem prometu tarifi za moko in žito tako vravnajo, da se odpravijo pritožbe raznih posestnikov mlinov; skliče naj se iz onih kronovin, kjer se vrši ta obrt, enketa strokovnjakov, da se posvetuje o vravnavi tarifov z ozirom na vplivanje na mlinarsko obrt; v to enketo naj se pokličejo tudi zastopniki vdeleženi železnic in člani državnoželezniškega sveta.“

Zbornica vzame to naznanilo z velikim zadovoljstvom v znanje.

XIII. G. zbornični svetnik Fr. Hren poroča, kaj so storili trgovci z lesom na Dunaji zaradi znižanja vožnih tarifov za les.

Dne 1. februarja t. l. bila je deputacija pri gospodu trgovinskem ravnatelji c. kr. priv. južnoželezniške družbe, Packenyju, da mu razloži, kako se škoduje lesni obrtniji v Kranjski, Koroški in Štajarski s tem, da se je za gališki les za kilometer nastavl tarif 9 kr., za kranjski les pa 33 kr.

Dne 3. februarja t. l. bila je deputacija pri g. baronu Czediku, predsedniku državnoželezniškega sveta in dne 4. februarja pa pri nj. ekscelenci g. trgovinskem ministru baronu Pinotu. Zadnji je deputaciji dejal, naj mu predloži svoje težnje pismeno, in sicer naj se predložijo te potom trgovinskih in obrtnih zbornic.

Stavila se je dalje prošnja, naj bi se tarifi ne nastavljali brez sporazumljenja z državnoželezniškim svetom.

G. zbornični predsednik izreče zahvalo gospodu zborničnemu svetniku Hrenu za poročilo in omenja, da se je zbornica že večkrat potožila in se bode še za znižane tarife.

Domače novice.

(Duhovske spremembe v Ljubljanski škofiji.) Č. g. Simon Ažman, dosedaj zaradi bolezni začasno umirovljen, dekretiran je za kaplana v Šmariji pod Ljubljano; č. g. Matija Kadunc dobil je župnijo Koprivnik, in č. g. Franc Dolinar, župnik na Trati, gre za stalno v pokoj.

(Dva misijonarja) bivata ravnokar v beli Ljubljani. Prvi došel nam je od daleč tamkaj, kamor nam solnce zahaja, iz severne Amerike, in ta je prečastiti gosp. o. Severin Gros, iz reda sv. Benedikta in generalni vikar. Drugi pa je iz nove Avstrije semkaj došli preč. gosp. dr. Anton Jeglič, kanonik v Sarajevu.

(Katoliška družba) ima prihodnji torek (3. avgusta) na Rožniku sveto mašo za žive in mrtve družbenike ob 5. uri zjutraj z navadnim darovanjem za uboge iz Vincencejeve družbe.

(Na jutrašnje slovensko predstavo) v deželnem gledišči še enkrat opozorujemo s povdankom, da so večje vloge vse v jako spretnih rokah; glavni ulogi pa v mojskerskih rokah gospice Gusti Nigrinove, Belograjske igralka na kraljevem srbskem gledišči, in pa gospoda Borštnika, ki se je nedavno iz Dunaja povrnil konservatorij dovršivši.

(Aktivni častniki) kranjskih dveh brambovskih batalijonov št. 24 in 25 v Ljubljani zložili so 17 gld. 50 kr. za Radetzkyjev spomenik. Vsega skupaj je do sedaj nabranega denarja izkazanega 89.498 gld. Spomenik bode pač velikega maršala in starega poštenjaka Radetzky-ja vreden, kar se mu tudi spodobi.

(Za Radetzkyjev spomenik) darovali so tukajšnji vrli veterani iz družbene blagajnice 60 gl. Vrh tega sklenili so pa še med seboj nabirati, kjer bo lahko vsak dal, kolikor bo lahko. Saj je rekel nadvojvoda Albreht, da je krajcar reveža, delavca in rokodelca ali revnega obrtnika pri tem spomeniku prav toliko vreden, kakor zlato bogatina.

(Pri c. kr. finančnem ravnateljstvu) tukaj razpisane so za davkarije na Kranjskem sledeče službe: služba davkarja v IX., oziroma kontrolorjeva v X., oziroma adjunktova v XI. razredu do 10. sept. 1886.

(Nova cerkev) blagoslovila se bo v nedeljo 1. avgusta v Želimljah.

(V Zagorji) so se jame vžgale, ob življenje dosedaj še nihče ni!

(Za župana Dobrunjske občine) izvoljen je bil včeraj zopet g. Korbar, po celi Ljubljanski okolici dobro znana in jako priljubljena oseba.

(Letno sporočilo četrterazredne ljudske šole v Kamniku). Šolsko leto pričelo se je 23. sept. 1885, sklenilo pa 27. julija t. l. Prihodnje šolsko leto prične se dne 17. septembra t. l. Poleg voditelja, def. nadučitelja g. Val. Burnika in kateheta č. g. p. Romvalda Jereba, poučevali so na tej šoli vse trije gg. učitelji. Učencev bilo je v začetku šolskega leta 218, koncem pa 211. V ponavljavno šolo hodilo je 16 učencev. 20 učencev učilo se je prav dobro, 120 dobro in 71 slabo. Obrtno-nadaljevana šola dobila je med letom 485 gld. podpore.

(Iz letnega sporočila četrterazredne ljudske šole v Škofji Loki) povzamemo, da je na imenovani šoli v minulem šolskem letu podučevalo z voditeljem, def. nadučiteljem, g. Fr. Papa-jem, in katehetom, č. g. Fr. Rihar-jem, 5 učnih moči. Praktični uspeh poduka v kmetijstvu pokazal se je posebno v nabiranju škodljivih mrčesov in hroščev, za katerih nabiranje so trije učenci te šole dobili od slav. čebelarskega in sadjarskega društva v Jesenicah razpisana darila v zlatu in srebru, znesku 21 goldinarjev 70 krajcarjev in še vsak letnik 1885 lista „Slovenski čebelar in sadjerejec.“ — Šolo obiskovalo je v začetku šolskega leta 317, koncem leta pa 300. Prav dobro učilo se jih je 64, dobro 116 in slabo 90; 30 oglasilo se jih je za prestop v višji bližnji razred. Za prestop v srednje šole oglasilo se jih je 15. Prihodnje šolsko leto prične se 16. septembra t. l. s slovesno sv. mašo.

(Izpraznjenih je) več deželnih ustanov po 50 gld. na leto za uboge hirajoče deželane. Deželni odbor je z okrožnico od 27. decembra l. 1882 pod št. 6011 vsem župnijskim uradom in županstvom na Kranjskem objavil, komu in pod katerimi pogoji so te ustanove namenjene in kam se je treba obrniti za podelitev teh ustanov.

(Volilni shod) bo v nedeljo 1. avgusta popoldne ob treh pri sv. Trojici v Slovenskih goricah v gostilni g. Peklarja. Gosp. dr. Radaj poročal bode o svojem delovanju v državnem zboru in g. kanonik dr. Gregorec se bo predstavil kot kandidat za poslanca v državni zbor.

(Nižja gimnazija na Ptuj) šteje letos koncem leta 118 učencev. Spričevalo z odliko je dobilo 12, s prvim redom 76, z drugim 17 in s tretjim 7 učencev. V poročilu se nahaja lepa razprava prof. Fr. Železingerja o rokopisih Tacitovih. Kakor na drugih gimnazijah, tako tudi na tej ne diši Nemcem učiti se slovenskega jezika, kajti iz vseh štirih let se ga je učilo samo 14 nemških učencev. No, bodi jim! Slovenci pa naj bi se vsi učili nemščine. Ravnopravnost kaj li!

(Duhovne spremembe v Lavantinski škofiji.) Č. g. Franc Šalamon gré za provizorja k sv. Jakobu v Slov. Goricah; na njegovo mesto v Hoče pride novomašnik, č. g. Ivan Zadravec.

(Prečast. gosp. Karol Hribovšek), spirituval v Mariboru, je imel nesrečo, da je iz voza padel ter se močno poškodoval.

(Srebrnica v Bosni.) Po prijateljskem naznanilu izvemo, da v južni Bosni je kraj „Srebrnica“ pravo ime in resnica. Ime, se zna, je že starodavno; da je pa v obližji srebrna ruda, (ali saj je bila) se marsikomu niti sanjalo ni. V novejših časih so vendar tudi prišli na to, da so začeli nek sumljivi grič in okolico preiskovati. Našli so srebrne rude le

tü pa tam kak — ostanek. Da prav ostanek; ker po preiskavi so zadeli na globoke navpične in po-prečne jame in rove, ktere so gotovo že vse Rimljani izvrtali. Zadelo so tudi na rimska poslopja, se vé da sedaj zasuta, a vendar še dobro ohranjena, da se razloči še vsa naprava. Nadzornik rudokopom je Kranjec, g. Pogačnik iz Tržiča doma. Le slučajno sta se seznanila z našim potnikom, da je namreč jeden po stari navadi svoje začudenje nad rečjo slovenski izrekel. Tedaj ga urno drugi popraša: Znate li slovenski? Ste mar Slovenec? Potem se vé, da sta se kmalo soznani, ker na tujem je nam vsak rojak ljubljani znanec. Po rojaku je potnik izvedel, da sedaj rudokop malo dobička obeta. Pač je slabše rude mnogo, najbrž Rimljani niso za njo marali, toliko bolj skrbno so pa odnesli srebro. Nadzornik misli, da le v globočini bi se dalo še kaj dobiti, a preden bi se vse odstranilo in do globokega prišlo, bi trajalo še več let ter tudi prizadejalo mnogo stroškov.

(O koleri) v Trstu „Ed.“ piše: V soboto je zbolela v Corsia Giulia 12letna deklica, hči neke služkinje in je precej umrla. Tisti večer do polu noči sta zbolela v mestu še dva moška, ktera so precej odpeljali v bolnico za kolorozne. V nedeljo je zbolel pri svetem Ivanu otrok, ki je precej umrl, potem v Greti neka ženska, in v Rojani nek otrok. — V ponedeljek so zbolele zopet tri osebe, od kterih sti umrli dve in sicer ena ženska in en možki delavskega stanu. Včeraj je zbolela 17letna Elvira Holzner, hči mestnega odbornika in precej umrla. Zbolela je tudi perica, 13letna Marija Skerl iz Rojana pa tudi precej umrla. Prav tako je zbolela in precej umrla Marija Rebec, dekla v Rocolu. Na nemškem parobrodu Holstein in na angleškem parniku Wolf se je nekda tudi javila kolera, zaradi česar je šla komisija na krov obeh, pa je le na zadnjem našla bolezen ter ga poslala v kontumacijo. Nocoj je zbolel nekda samo jeden za kolero. Pri vsej hudej vročini, ni kolera zadnje dni v mestu napredovala. Pokazala se je zdaj močnejše v okolici, nego v mestu; v okolici umirajo posebno ženske, ktere se bavijo s perilom. Zdravniki so konstatirali, da se tako zvani „bacili“ v hudej vročini tako ne razvijajo, nego v vlažnem vremenu. Čistost in zmerno življenje je, kakor se iz vsega vidi, najboljši preservativno sredstvo proti koleri. — V Rojani je predvčeranjem zbolel nek otrok za kolero. Dr. Janovic je hotel dati otroku znani lek „Laudanum“, ki ni drugzega nego „Opium“. Ali ljudstvo pravi, da zdravniki s tem sredstvom delajo eksperimente na ubožnih, da jih le hitro pošljejo na drugi svet. — Zaradi tega se je oče omenjenega otroka protivil zdravniku in ni ga hotel pustiti do otroka. Še le po dolgem pričkanji in ko je zdravnik poprej sam pil „Laudanum“, pustil je oče komisijo do otroka. Ali med tem se je bilo zbralo več sto okoličanov pred hišo, ter so hoteli komisijo s silo izgnati iz Rojana. Še le, ko sta prišla č. g. župnik Thaler in g. kaplan Miklavčič, posrečilo se je ljudstvo pomiriti. Pri vsem tem je komisija v strahu urno pete odnesla. Tudi teh izgredov je magistrat sam kriv, ker je v Rojani postavil za kapovilo najnezmogljivejšega čevljarja.

(Kolera na Reki) je trgovino skoraj popolnoma zatrla. Le malo ladij je še na luki. Kdor je mogel, pobegnol je z Reke, ktero mesto je celo 3000 delalcev zapustilo. Drugi delalci pa vsled velike vročine nočejo več delati ves dan, in le v senci, zahtevajo, naj se jim poviša dnina in na dan pridá polu litra vina. Vsled tega se pri nalaganju blaga na ladije mnogo časa zgubi; pri vsem tem pa se podražuje še živež in zaslužek manjša. Ubožniše ljudstvo je že doslej težko živelo; kaj pa bode potem, ko ne bode nobenega zaslužka več? Doslej je za kolero zbolelo na 100 in umrlo nad 70 oseb. Poleg tega pa je bilo še postopanje zdravstvene komisije iz začetka graje vredno. Mestni zdravnik B. se je v Mlaki tako vedel, da so ljudje kamenje vanj lučali. V začetku so bolnike v bolnišnici za kolero v postelje devali, s koci odevali ter jih prepuščali svojej osodi, ker dve nuni niste mogli zadostovati za postrežbo. Udje društva rudečega križa se niso nič brigali za svojo dolžnost. Ogerski časniki vedno trobijo, da kolera ugaša, da bi prometu ne škodovali. Guverner grof Zichy je tako bojazljiv, da do danes še ni obiskal bolnikov v bolnišnici, in tudi pri mestnej upravi ni vse tako izvrstno, kakor se poroča v madjarske časnike.

„Ed.“

Razne reči.

— V ječi v Raquette, na Francoskem kjer je čakalo 400 vjetnikov na prevoz, zbučnila je vstaja; vojaki so morali mir narediti, ranjena sta bila dva vjetnika. — Svetno razstavo mislijo na Francoskem preložiti do l. 1890, ker ne morejo do l. 1889 vsega pripraviti; tudi mislijo, da se bodo druge države raje vdeležile razstave. (Leta 1889 je stoletnica francoske prekucije, ki je poslednjič kralja poslala pod mrtvaško sekiro, in to naj bi monarhične vlade praznovale?)

— Državna lastnina. Podčastnik v šoli novakom (rekrutom) razlaga, potem jih pa izprašuje. „No, zdaj sem vam razložil, kaj da je državna lastnina. Povejte vi Cverček, kaj je državna lastnina?“ Cverček: „Državna lastnina je-je-je-je (omolkne).“ Podčastnik: „Tepec, nič nisi zapazil. Pa vi, Vihrež, povejte, kaj je državna lastnina?“ Vihrež: „Državna lastnina je-je- ne vem kaj.“ Podčastnik: „Osli ste vsi; nič ne pazite! Nategnite dobro ušesa, da se se bote česa naučili; vam bom še enkrat povedal, kaj da je državna lastnina. Državna lastnina je vsim vojakom v največo skrb izročena.“

Telegrami.

Trst, 29. julija. V poslednjih 24 urah zbolelo je 10 ljudi za kolero, umrl pa 1. — Na Reki so zboleli 3 in umrli pa tudi 3 za kolero. Vsega skupaj je dosedaj na Reki zbolelo 121 oseb, umrlo pa 74.

Praga, 30. julija. Danes se je pričela glavna obravnava zaradi izgredov pri sprejemu čeških gledaliških gostov iz Nemškega. Trije so zatoženi hudodelstva javnega nasilstva.

Ischl, 30. julija. Kalnoky došel je danes semkaj.

Budapest, 30. julija. Tisza se je povrnil iz Geszta.

Amsterdam, 30. julija. Pokop žrtev, ki so pri rabuki v ponedeljek padle, vršil se je do 1/4 na 11 mirno; končan pa še ni! Za slučaj kake nove rabuke je pri redarstvu vse oprezno.

Katoliškemu podpornemu društvu v Celji za vzdrževanje dekliške šole šolskih sester

so nadalje darovali, oziroma letnino plačali p. n. č. gg. udje:

Heber Franc, stolni kaplan v Mariboru,	2 gl. — kr.
Zupane Valentin, posestnik na Zg. Hudinji,	6 „ — „
P. Jož. Zelencu, župniku v pokoji,	50 „ — „
Lenart Janez, župnik v Trnjah,	5 „ — „
Meško Alojz, st. vik. v Mariboru,	6 „ — „
Jakob Mastnak, župnik na Slivnici,	5 „ — „
Jezernik Terezija, posestnica,	5 „ — „
Ramor Ivan, župnik v St. Mihelu pri Mozirju,	6 „ — „
Plešnik Miha, župnik v St. Pavlu,	2 „ — „
Erjave Peter, župnik v Trbovljah,	3 „ — „
Hladnik Apol., kuh.	2 „ — „
Sternad Matija, župnik na Ljubnem,	10 „ — „
Smid Miloš, kaplan na Ljubnem,	2 „ — „
Kremer Ivan, župnik pri sv. Francišku,	5 „ — „
Matoh Jože, župnik v Galiciji,	2 „ — „
Kadlinik Reza, kuharica,	2 „ — „
Presečnik Gregor, kaplan v Poličanah,	3 „ — „
Baroninja Konst. De Treux,	2 „ — „
Kalin Franc, župnik v pok.	5 „ — „
Janez Böheim, župnik v Dolu, za leto 1885 in 1886	6 „ — „
Jazbec Rozalija, služ.	2 „ — „
Moraut Liza, kuharica,	2 „ — „
Vrečko Matej, župnik v Jurklostru,	2 „ 37 „
Stožir Ivan, prof. na višji realki v Zagrebu,	5 „ — „
Voh Jernej, župnik v Rožni dolini,	2 „ — „
Stuhee Ana, gospá	2 „ — „
Rom Ignac, kaplan v Mozirji,	3 „ — „
Rotnik Blaž, župnik v pok. v Vojniku,	3 „ — „
Majeen Ferdo, mestni kaplan in katehet v Ptuj,	5 „ — „
Sokol Lena, pos. v Gaberji,	5 „ — „
Vrečar Apolonija, pos. v Vojniku,	2 „ — „
Erdmann Juli, gospá	5 „ — „
Lephamer Josip, kanonik v Varaždinu,	12 „ 80 „
Fani pl. Aubniger, gospodičina,	4 „ — „
Jerman, trgovec	2 „ — „
Dr. Filipič, odvetnik	2 „ — „
Vanič, trgovec	2 „ — „
Korošec Franjo, kaplan pri sv. Vidu na Planini,	2 „ — „
Sredemšek Janez, župnik na Ponkvi,	5 „ — „
Jožef Levičnik, posestnik	2 „ — „
Blaž Kukovič, kaplan v Loku,	2 „ — „
Neimenovan	2 „ — „
Več neimenovanih	13 „ 50 „

Bog plati!

Umrli so:

28. julija. Marija Glinšek, mokrjarja hči, 23 let, sv. Florijana ulice št. 1, jetika. — Marija Bitene, merosodnega mojstra žena, 45 let, Mestni trg št. 17, jetika. — Janez Polanšek, branjevec, 44 let, Tržaška cesta št. 39, Tumor cerebri. — Martin Mali, železniški načelnik, 39 let, Kurja vas št. 6, Cirrhosis hepatis. — Franca Čop, učiteljeva žena, 38 let, Kravja dolina št. 11, vsled katara v črevesu.

V bolnišnici:

27. Jernej Klanšek, gostač, 67 let, oslabljenje moči. — Martin Makovec, delavec, 32 let, Tabes dorsalis.

Tuji.

28. julija.

Pri **Malibu**: Steiner in Moser, trgovec, z Dunaja. — K. Schrödl, inženir, z Dunaja. — Ferd. Winter, prokurist, z Dunaja. — M. Windt, tovarnar, iz Jičina. — Kasperek, inženir, iz Gradea. — R. Nitri, zasebnik, s soprogo, iz Trsta. — Ema Standhofer, zasebnica, iz Planine.

Pri **Stonu**: C. Lassinno, potovalec, iz Genfa. — Frano Schmidt, c. k. dvorni svetnik, z Dunaja. — M. Goldsand, trgovec, z Dunaja. — J. Neumann, trgovec, iz Darovara. — Smosnik in Freudwiller, zasebnika, iz Celovca. — J. Atteneder, teolog, iz Maribora. — Frid. Mathes, krčmar, iz Celja. — And. Šest, nadučitelj, iz Metlike. — Pavelci in Neumann, zasebnika, iz Reke. — Marija Feketi, zasebnica, iz Pulja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Reguly in Leidlmann, potovalec, z Dunaja. — Frane Pegan, posestnik, iz Vipave. — Anton Urbais, posestnik, iz Hrastnika.

Pri **Virantu**: Janez Makavovič, nadučitelj, iz Jelšan. — Ignac Merher, zasebnik, s soprogo, iz Ribnice. — Pavla Fles, učiteljica, iz Slavine.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
Opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	739.27	+19.2	sl. svzh.	jasno	
29. 2. u. pop.	739.30	+22.8	sr. svzh.	pol oblač.	0.00
9. u. zveč.	740.38	+15.4	sl. svzh.	jasno	

Jasen in hladen dan. Srednja temperatura 19.1° C., za 0.5° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

30. julija

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl. 35 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	86 „ 15 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	120 „ 70 „
Papirna renta, davka prosta	102 „ — „
Akije avstr.-ogerske banke	872 „ — „
Kreditne akije	280 „ 30 „
London	126 „ 05 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	10 „ — 1/2 „
Ces. cekini	5 „ 93 „
Nemške marke	61 „ 85 „

(3) Prav dobro vino

zadnjega leta 1885 prodaja grajščinsko oskrbništvu na Raki blizo Krškega.

DR. FRANC ZUPANC

preselil se je v Šelenburgove ulice št. 3, I. nadstropje na levo (v Koslerjevi hiši).

Ordinira vsak dan dopoldne od 9 do 10 ure, popoldne od 2 „ 3 „

Oglas.

1000 knjig „Lira in Cvetje“

zbirka vsakovrstnih pesni je naprodaj, ktere je ranjki gosp. Ivan Dolinar založil in na svetlo dal, in kterih, žal, ni utegnil razprodati, in je tiskovina še na dolgu. Da se ranjcemu gosp. Dolinar-ju čast reši, priporoča to knjigo vsim čast. rodoljubom in prijateljem soproga ranjcega in sicer po znižani ceni 40 kr. za vsaki zvezek, prost poštnine.

S spoštovanjem

Katarina vdova Dolinar.

Trst.

(11)

Via Ferriera št. 323.

V našem založništvu je izšla in se dobiva po vseh knjigo-tržnicah knjižica:

Umetno ribarstvo.

Spisal

Ivan Franke.

3 3/4 pble v 8° s podobami. Mehko vezana stane 50 kr.

Krasna domovina naša s svojimi potoki, rekami in jeziki je za umno ribarstvo tako ugodno ustvarjena, kakor ne kmalu kaka druga dežela. Sredstva in pota, kako isto pri nas urediti in upravljati, podaje čislani gospod pisatelj na jako umeven način v gori omenjeni knjižici. Le-ta bode vsakemu, ki ima srce in skrb za povzdigo narodnega blagostanja, dobro dolgo sredstvo, da se o tem predmetu pouči. Priporočujemo torej knjižico osebito velečestiti duhovščini, učiteljem in zemljiskim posestnikom, ker sva uverjena, da jo bodo z velikim zanimanjem prebirali ter iz nje črpali gotovo lepo korist.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigotržnica

v Ljubljani na Kongresnem trgu.

